

GRUDZIEŃ 2011

POLSKA PREZYDENCJA

Nowoczesna i skuteczna – polityka spójności

W grudniu 2011 roku polskie przewodnictwo w Radzie Unii Europejskiej dobiegnie końca. To czas podsumowań naszych osiągnięć w ciągu ostatniego półrocza. O polskich wynikach w obszarze polityki spójności i uczestnictwie w debacie na temat przyszłości Funduszy Europejskich, rozmawiamy z minister rozwoju regionalnego Elżbietą Bieńkowską.

■ **Jak Pani ocenia działania podejmowane w czasie polskiej prezydencji w zakresie polityki spójności? Czy osiągnęliśmy zamierzone cele?**

Na ostateczne podsumowanie mijającego półrocza przyjdzie jeszcze czas, ale jestem przekonana, że owoce spotkań i konferencji, które odbyły się w ostatnich miesiącach będziemy zbierać jeszcze długo. Cieszę się, że udało nam się zainicjować prawdziwie europejską debatę o przyszłości i znaczeniu polityki spójności. Pokazaliśmy, że w czasach kryzysu może ona pełnić rolę polityki inwestycyjnej, stymulującej wzrost gospodarczy we wszystkich państwach członkowskich. Podczas licznych spotkań i konferencji otwarcie mówiliśmy, że polityka spójności powinna pozostać główną polityką Unii Europejskiej, z której korzystają wszystkie państwa członkowskie i ich regiony. Tuż przed przejściem przez Polskę prezydencji Komisja Europejska przedstawiła korzystny projekt przyszłego budżetu, od października znamy również propozycje rozporządzeń. Dopiero zatem w połowie prezydencji mogliśmy rozpocząć formalne negocjacje regulacji, które determinują kształt funduszy europejskich po 2013 roku.

■ **Czy propozycje rozporządzeń spełniły polskie oczekiwania?**

Cieszy nas ogólna wizja polityki spójności, która pojawiła się w rozporządzeniach. Wizja polityki nowoczesnej, bo odpowiadającej na aktualne potrzeby rozwojowe Unii oraz polityki bardziej efektywnej i skutecznej, a więc bliższej europejskiemu obywatelowi. Prezydencja polska w toku rozmów nad pakietem rozporządzeń, zdecydowała się objąć silne, acz wyważone przewodnictwo, uważnie wsłuchując się w głosy wszystkich państw członkowskich i regio-

Minister Rozwoju Regionalnego
Elżbieta Bieńkowska

nów. Dodatkowo, dzięki takim wydarzeniom, jak nieformalne spotkanie ministrów ds. polityki spójności UE (polityki regionalnej), rozwoju terytorialnego i rozwoju miast w Poznaniu oraz formalne spotkanie ministrów odpowiedzialnych za politykę spójności, które po raz pierwszy odbyło się w ramach Rady ds. Ogólnych – sukcesywnie staraliśmy się promować zintegrowane podejście do rozwoju oraz wzmacniać polityczny wymiar polityki spójności. Liczymy, że efektem końcowym naszej prezydencji będzie koncentracja na tych politykach, które będą odpowiadać na długoterminowe wyzwania rozwojowe i oczekiwania obywateli Unii Europejskiej.

Dodatkowo wyraźnie widzimy dążenie Komisji Europejskiej, aby polityka spójności stała się instrumentem realizacji celów strategii Europa 2020. Nacisk jest skiero-

wany na czynniki warunkujące wzrost konkurencyjności i wykorzystanie potencjału regionów.

■ **Czy słyszała Pani opinie europejskich polityków na temat wydarzeń organizowanych w ramach polskiej prezydencji?**

Słyszałam i to nie raz. Właściwie na każdym spotkaniu dochodzą do mnie pochwały. Jeszcze nie tak dawno, na konferencji „Efektywne instrumenty polityki rozwoju”, komisarz Johannes Hahn podkreślał, że jesteśmy niezwykle aktywną prezydencją. Rzeczywiście, zorganizowaliśmy ponad dwadzieścia ważnych wydarzeń na szczeblu międzynarodowym, podczas których rozmawialiśmy o przyszłości unijnej polityki regionalnej. Myślę, że odnieśliśmy sukces, szczególnie, że przewodnictwo w Radzie UE sprawowaliśmy po raz pierwszy, na dodatek w czasach kryzysu, negocjując rozporządzenia warunkujące przyszłość polityki spójności do 2020 roku.

■ **Polska prezydencja dobiega końca. Co czeka Europę po styczniu 2012 roku?**

Propozycje dotyczące przyszłego budżetu i pakietu legislacyjnego stanowią zaledwie punkt wyjścia do dalszych rozmów. Podczas kolejnych prezydencji – duńskiej i cypryjskiej możemy się więc spodziewać kontynuacji negocjacji. Polska wykorzystując ostatnie chwile swojego przewodnictwa będzie starała się narzucić Radzie szybkie tempo prac. Naszym wspólnym celem jest rozpoczęcie wdrażania nowej edycji polityki spójności najwcześniej jak to tylko możliwe, czyli 1 stycznia 2014 roku. Będziemy także aktywnie uczestniczyć w rozmowach na temat przyszłego budżetu i nowego rozdania Funduszy Europejskich.

■ **Dziękuję za rozmowę**

Inwestujemy w wiedzę i innowacje

O projekcie budżetu na lata 2014–2020, polityce spójności, której celem jest przede wszystkim rozwój i innowacyjność oraz roli Parlamentu Europejskiego w kształtowaniu jej zadań rozmawiamy z profesorem Danutą Hübner.

■ *W połowie tego roku Komisja Europejska przedstawiła projekt budżetu na lata 2014–2020. Jak ocenia Pani tę propozycję? Jakie miejsce będzie w nim zajmowała polityka spójności?*

To dobra propozycja, w dużym stopniu uwzględniająca stanowisko przyjęte przez Parlament Europejski. Europa potrzebuje większego budżetu niż ten, którym dysponuje dzisiaj. Wzrosła liczba zadań, które musimy realizować wspólnie na poziomie europejskim. Proponowane zmiany w sferze systemu wpłat do budżetu pozwolą na stopniowe zastępowanie wpłat części dochodu narodowego dochodami własnymi Unii. W moim przekonaniu budżet europejski musi służyć wspieraniu inwestycji opartych na wiedzy i innowacyjności. Rola polityki regionalnej jest w tej sytuacji niezastąpiona, dlatego i środki przeznaczone na ten cel powinny być proporcjonalnie wyższe.

Naszym celem powinien być wzrost ekonomiczny oparty na nowoczesnych czynnikach, pobudzający innowacyjność, budujący konkurencyjność gospodarki europejskiej na arenie światowej.

■ *W ostatnim czasie znacząco zmieniła się sytuacja gospodarcza Europy. Jak w tym kontekście zmieniły się wyzwania stojące przed polityką spójności?*

Polityka spójności zmienia się z biegiem lat, ewoluuje by lepiej odpowiadać na potrzeby rozwojowe państw i regionów. Teraz nie chodzi już tylko o powrót do miejsca,

Prof. dr hab. Danuta Hübner, przewodnicząca Komisji Rozwoju Regionalnego, poseł do Parlamentu Europejskiego

w którym byliśmy przed kryzysem. Naszym celem powinien być wzrost ekonomiczny oparty na nowoczesnych czynnikach, pobudzający innowacyjność, budujący konkurencyjność gospodarki europejskiej na arenie światowej.

■ *Jak przedstawia się harmonogram dalszych prac nad kształtem polityki spójności?*

W październiku otrzymaliśmy propozycję pakietu legislacyjnego dla polityki spójności na lata 2014–2020. To pierwszy krok do rozpoczęcia wspólnej pracy Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji. Przystępujemy do tych działań ufni i dobrze przygotowani. Musimy procedować na tyle konstruktywnie i efektywnie, aby do końca 2012 roku zakończyć dyskusje nad regulacjami prawnymi. Pozwoli to rozpocząć wdrażanie polityki spójności z początkiem 2014 roku.

■ *Czy rola Parlamentu Europejskiego w tym procesie zyskała na znaczeniu?*

Tak, zdecydowanie. Po raz pierwszy w historii polityki regionalnej Parlament ma prawo współdecydować o jej ostatecznym kształcie na równi z Radą. Dlatego tak cieszę się regularnymi spotkaniami europarlamentarzystów z przedstawicielami Ministerstwa Rozwoju Regionalnego. Są one doskonałą okazją do dyskusji, wymiany dobrych praktyk i wypracowywania wspólnych rozwiązań.

Głównym zadaniem polskiej prezydencji było nadanie odpowiedniego tonu i tempa debacie o przyszłości funduszy europejskich i myślę, że ten cel udało się zrealizować.

zań. Ich rola jest nie do przecenienia, bo przecież sprawy, o których rozmawiamy, które monitorujemy, i o których decydujemy, mają bezpośredni wpływ na życie naszych obywateli.

■ *Na koniec chciałabym zapytać jak z perspektywy Brukseli ocenia Pani działania podejmowane przez polską prezydencję na rzecz polityki spójności?*

Głównym zadaniem polskiej prezydencji było nadanie odpowiedniego tonu i tempa debacie o przyszłości funduszy europejskich i myślę, że ten cel udało się zrealizować. Mam nadzieję, że z końcem roku Polska nie zaprzestanie swojej aktywności i będzie wspierała Duńczyków i Cypryckich swoim doświadczeniem.

■ *Dziękuję za rozmowę*

Prezydencja Polski nadaje ton polityce spójności po 2013 roku

Polska prezydencja w Radzie Unii Europejskiej przypada na szczególny moment agendy europejskiej. Po zaprezentowaniu przez Komisję Europejską nowego kształtu polityk unijnych w okresie 2014–2020, w tym propozycji dla przyszłej polityki spójności, w Radzie oraz Parlamencie Europejskim rozpoczęły się formalne negocjacje. Dodatkowo, dyskutując nad przyszłymi reformami i zmianami nie wolno zapominać o społecznych, gospodarczych i politycznych skutkach kryzysu, a w przypadku polityki spójności o jego zróżnicowanym wpływie na różne regiony UE.

Elżbieta Bieńkowska, minister rozwoju regionalnego, rozpoczynając polską prezydencję w obszarze polityki spójności i jednocześnie przejmując przewodnictwo nad dyskusją na temat zreformowania jej kształtu zapowiedziała, że Polska jest zdecydowana objąć silne i wyważone przewodnictwo w Radzie, uważnie wsłuchując się w oczekiwania wszystkich państw członkowskich. Motto polskiej prezydencji, które brzmi: *Polityka spójności jako skuteczna, efektywna i terytorialnie zróżnicowana odpowiedź na wyzwania rozwojowe Unii Europejskiej* wyznaczyło najważniejsze obszary i kierunki tej debaty. Zgodnie z nim, w trakcie 6-miesięcznego polskiego przewodnictwa (1 lipca – 31 grudnia 2011 roku) zaplanowano bardzo bogaty program wydarzeń: konferencji, seminariów i spotkań politycznych, odbywających się przy aktywnym udziale polityków i urzędników instytucji europejskich, władz krajowych i regionalnych, a także ekspertów i przedstawicieli społeczności akademickiej. Warto podkre-

Debata powinna określić rolę polityki spójności jako kluczową w procesie wychodzenia z kryzysu, przywracania miejsc pracy, podnoszenia konkurencyjności gospodarki europejskiej oraz budowy zielonej ścieżki wzrostu.

Minister Rozwoju Regionalnego Elżbieta Bieńkowska

ślić, że zgodnie z założeniami prace wokół kształtu polityki spójności po 2013 roku przebiegają na dwóch poziomach: formal-

nym (negocjacje projektów rozporządzeń w grupie roboczej Rady ds. działań strukturalnych, tzw. B.05) oraz nieformalnym (dyskusje eksperckie i polityczne). Podsumowanie wniosków tej 6-miesięcznej debaty nastąpi 16 grudnia 2011 roku na formalnym

▲ Konferencja „Terytorialny wymiar EFS” w Warszawie

Skuteczna, efektywna, terytorialnie zróżnicowana

Na czas prezydencji Ministerstwo Rozwoju Regionalnego wyznaczyło sobie trzy cele strategiczne, które stara się od lipca konsekwentnie realizować. Po pierwsze, zapewnić sprawny przebieg negocjacji pakietu rozporządzeń dla polityki spójności po 2013 roku, który został opublikowany 6 października br., jednocześnie doprowadzając do możliwie najdalszego konsensusu w wybranych obszarach, tj. programowanie strategiczne, koncentracja tematyczna, warunkowość i wymiar terytorialny. Po drugie, wzmocnić atrybuty polityki spójności jako terytorialnej polityki rozwoju w ramach nowego unijnego systemu

spotkaniu ministrów odpowiedzialnych za politykę spójności w ramach Rady UE do Spraw Ogólnych.

▲ O polityce opartej na wynikach dyskutowali uczestnicy konferencji w Gdańsku

zarządzania gospodarczego (ang. *economic governance*) i *Strategii Europa 2020*. I po trzecie, podnieść rangę tej polityki, czemu służyć ma właśnie wspomniane formalne spotkanie ministrów w grudniu br.

Nowoczesne zarządzanie

Polityka spójności jako jedna z najważniejszych polityk wspólnotowych, skutecznie wzmacnia rozwój gospodarczy i udział wsparcia kompleksowym działaniom na rzecz dobrobytu przyszłych pokoleń. Najlepszym przykładem jest właśnie Polska, która dzięki otrzymanym z Unii funduszom rozwija się znacznie szybciej, a zachodzące zmiany mają charakter strukturalny. Nasz kraj będąc przykładem skutecznej realizacji polityki spójności, ma podstawy do przeprowadzenia międzynarodowej debaty, podkreślającej jej rolę jako polityki regionalnej/terytorialnej opartej na rezultatach i zintegrowanym podejściu do rozwoju.

Co takiego według unijnych ekspertów zapewni zintegrowane podejście do rozwoju? Na pewno długofalowe planowanie, które uwzględni terytorialne zróżnicowanie Unii, ale także obejmowanie swoim zasięgiem różnych sektorów gospodarki oraz wielopoziomowe zarządzanie. Podczas prezydencji, w trakcie nieformalnych spotkań eksperci, przedstawiciele instytucji unijnych oraz biznesu dyskutują więc o wzmocnieniu strategicznego programowania, bardziej zdecydowanym wspieraniu rozwoju terytorialnego zgodnie z założeniami *Strategii Europa 2020*, warunkowości oraz konieczności uzgodnienia kompetencji w zarządzaniu między poziomem centralnym, regionalnym

i lokalnym. Jedną z ciekawych propozycji Komisji w tym zakresie jest wzmocnienie programowania strategicznego poprzez opracowanie nowego dokumentu – *Wspólnych Ram Strategicznych* (WRS), zawierającego m.in.: analizę strategicznych potrzeb inwestycyjnych z punktu widzenia UE, ana-

Uważam, że aby zapewnić równowagę między ciągłością działań, a zmianami w polityce spójności po 2013 roku, powinniśmy kierować się w naszych wysiłkach trzema zasadami. Są to: ustawianie priorytetów, upraszczanie i wymiar europejski.

Przewodniczący Parlamentu Europejskiego Jerzy Buzek

lizę zintegrowanego podejścia do obszarów miejskich i wiejskich oraz określenie mechanizmów koordynacji między trzema funduszami polityki spójności, tj. Europejskim Funduszem Rozwoju Regionalnego, Europejskim Funduszem Społecznym, Funduszem Spójności, jak również Europejskim

Funduszem Rolnym na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz przyszłym Europejskim Funduszem Morskim i Rybackim.

Polityka zorientowana na rezultaty

Zgodnie z postulatami MRR, celem zwiększenia efektywności i skuteczności nowa polityka spójności powinna być nastawiona na rezultaty. W praktyce oznacza to konieczność wypracowania skutecznych mechanizmów proefektywnościowych, które jednocześnie nie będą generowały dodatkowych obciążeń i kosztów administracyjnych. Zwiększenie efektywności działań powinno odbywać się przede wszystkim przez wzmocnienie monitoringu i ewaluacji na różnych etapach zarządzania środkami europejskimi oraz poprzez opracowanie funkcjonalnego i spójnego systemu wskaźników, pozwalających nie tylko ocenić rezultaty działań polityki, ale powiązać je z celami strategicznymi. Przyszłość polityki spójności to również wybór priorytetowych kierunków rozwoju, umożliwiających koncentrację tematyczną poszczególnych działań, przy jednoczesnym ich terytorialnym dostosowaniu do regio-

nalnych i lokalnych uwarunkowań gospodarczo-społecznych. Podczas prowadzonych debat prezydencja polska omawia także zagadnienia związane z współpracą terytorialną, w tym z państwami spoza UE, polityką regionalną oraz instrumentami wzmacniającymi rozwój miast.

▲ Wspólna konferencja Programów Transnarodowych w Katowicach

Polityka spójności oparta na wynikach

Międzynarodowa konferencja: „Polityka spójności oparta na wynikach”, która odbyła się w dniach 7–8 lipca 2011 roku w Gdańsku była pierwszym spotkaniem w ramach polskiego przewodnictwa w Radzie Unii Europejskiej, podczas którego prowadzono dyskusje na temat przyszłości funduszy unijnych. – *Kontynuacja polityki spójności w kolejnym unijnym budżecie, pozwoli na skuteczną realizację ambitnych celów zapisanych w Strategii Europa 2020* – mówiła minister rozwoju regionalnego Elżbieta Bieńkowska.

Spotkanie otworzyli wspólnie minister Elżbieta Bieńkowska oraz komisarz Johannes Hahn. W sesji plenarnej zabrali głos: Michał Boni, minister – członek Rady Ministrów, László Andor – komisarz UE ds. zatrudnienia, spraw społecznych i włączenia społecznego, Danuta Hübner – przewodnicząca Komisji ds. Rozwoju Regionalnego w Parlamencie Europejskim oraz Györgyi Nyikos – podsekretarz stanu, Ministerstwo Narodowego Rozwoju Republiki Węgierskiej.

Celem konferencji było przeprowadzenie dyskusji nad sposobami wykorzystania wyników ewaluacji w procesie zarządzania i programowania polityki spójności, tak, aby lepiej ukierunkować ją na rezultaty, w szczególności w kontekście osiągania celów *Strategii Europa 2020*. Koncentracja tematyczna i ukierunkowanie polityki na cele *Strategii Europa 2020*, stanowią kluczowe zagadnienia w bieżącej debacie na temat przyszłości polityki spójności.

Uczestnicy debaty podkreślali, iż w celu osiągnięcia lepszych rezultatów interwencji w ramach polityki spójności należy dążyć do podniesienia jakości ewaluacji, po-

↳ Konferencja „**Polityka spójności oparta na wynikach**” została zorganizowana przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego we współpracy z Polską Agencją Rozwoju Przedsiębiorczości, Urzędem Marszałkowskim Województwa Pomorskiego. W wydarzeniu wzięli udział decydenci wysokiego szczebla z Komisji Europejskiej i państw członkowskich, praktycy, eksperci, ewaluatorzy oraz przedstawiciele DG Regio Evaluation Network oraz DG Employment Evaluation Partnership.

foto: archiwum MRR

▲ Polityka spójności to jedna z najważniejszych polityk wspólnotowych, która przyczynia się do rozwoju wszystkich regionów Unii Europejskiej. Środki przeznaczone na nią wynoszą ponad jedną trzecią obecnego budżetu UE, w związku z tym będzie ona jednym z głównych elementów dyskusji nad kształtem przyszłej perspektywy finansowej Unii

prawy wskaźników oraz ich powiązania z odpowiednio zaprojektowanym systemem warunkowości.

Tłem do dyskusji był raport przygotowany przez polską prezydentkę we współpracy z państwami członkowskimi oraz Komisją Europejską, pt. *Evidence-based conclusions on the role of Cohesion Policy in achieving Europe 2020 objectives*, który pokazuje jak polityka spójności może przyczynić się do realizacji celów tej strategii, czyli budowy zielonej, innowacyjnej i wykorzystującej wszystkie zasoby społeczne gospodarki europejskiej.

– *Polityka spójności powinna być kontynuowana, a ewolucja i zmiany, które ją czekają powinny ją wzmocnić i sprawić, że w większym stopniu polityka ta przyczyniać się będzie do efektywniejszego wydatkowania środków pochodzących z Funduszy Europej-*

skich – powiedziała minister Elżbieta Bieńkowska. Zastosowanie efektywności, jako kluczowego kryterium podczas ustalania zakresu i kształtu reformy, będzie decydować o sile oddziaływania polityki spójności na procesy wzrostowe i rozwojowe w całej Unii Europejskiej oraz o skuteczności i wartości dodanej podejmowanych działań.

Z dyskusji jasno wynikało, że ewaluacja powinna stać się kluczowym elementem systemu zarządzania polityką spójności. Dzięki niej polityka spójności posiada potencjał do odnowy i rozwoju. Zwiększenie roli ewaluacji w polityce spójności będzie wymagało rozwinięcia potrzebnych zdolności instytucjonalnych, inteligentnego dysponowania zasobami, większego wsparcia politycznego oraz szerszego i bardziej systematycznego promowania

fot. archiwum MRR

▲ Ministerstwo Rozwoju Regionalnego odpowiada za koordynację działań w ramach polskiej prezydencji w obszarze polityki spójności. Nasze motto to: **Polityka spójności jako skuteczna, efektywna i terytorialnie zróżnicowana odpowiedź na wyzwania rozwojowe Unii Europejskiej**

wyników ewaluacji. Niezbędne wydaje się również osiągnięcie równowagi pomiędzy ciągłością i zmianą. Należy jednak jasno podkreślić, że pomimo koniecznych zmian polityka spójności w dalszym ciągu, stanowić może wzór zarówno dla unijnych, jak i krajowych polityk publicznych.

W przygotowania do konferencji oraz sam jej przebieg, zaangażowani byli wolontariusze wybrani w procesie rekrutacji, przeprowadzonym przez MRR w związku z objęciem przez Polskę prezydencji w Radzie Unii Europejskiej.

Więcej informacji na temat konferencji oraz prezentowane raporty można znaleźć na stronie: www.mrr.gov.pl/prezydencja oraz www.konferencja-ewaluacja.pl

Podejście terytorialne w politykach rozwoju

Wymiar terytorialny w politykach rozwoju był tematem międzynarodowego seminarium, które odbyło się 18–19 lipca 2011 roku w Ostródzie. Stanowiło ono forum nieformalnej wymiany poglądów odnośnie możliwości i kierunków wzmocnienia terytorialnego wymiaru polityk rozwojowych.

W seminarium udział wzięli eksperci i praktycy z państw członkowskich UE, przedstawiciele międzynarodowych organizacji zaangażowanych w projektowanie i realizację polityk rozwoju, jak również wybitni teoretycy. Uczestniczyli w nim także przedstawiciele organizacji międzynarodowych oraz środowisk akademickich. Spotkanie otworzyli Waldemar Sługocki, podsekretarz stanu w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego, Jacek Protas – Marszałek województwa warmińsko-mazurskiego oraz przedstawiciel Komisji Europejskiej – Veronica Gaffey.

Seminarium pokazało, że środowiska naukowe, organizacje międzynarodowe oraz państwa członkowskie dysponują wieloma pomysłami oraz dobrymi praktykami w zakresie polityki rozwoju, które uwzględniają specyficzne cechy poszczególnych terytoriów.

Niezbędne jest więc pokonanie możliwych przeszkód oraz praktyczne wykorzystanie posiadanej wiedzy – poprzez m.in. nadanie wymiaru terytorialnego *Strategii Europa 2020* oraz poszczególnym politykom rozwojowym. Polityka spójności odgrywa w tym przypadku szczególną rolę, gdyż powinna zostać przekształcona w zintegro-

Debatę podzielono na trzy sesje tematyczne, w trakcie których omówiono:

- **W sesji I-iej** „Zróżnicowanie podejść do polityk rozwojowych – wzajemna zależność między koncentracją i dekoncentracją rozwoju terytorialnego”
- **W sesji II-iej** „Od teorii do praktyki – jak wzmocnić wymiar terytorialny w politykach publicznych”
- **Sesja III** „W kierunku podejścia terytorialnego w politykach rozwojowych – idee i praktyka”.

waną politykę rozwoju koordynującą (lub wskazującą sposoby koordynacji) działania mające na celu uruchamianie potencjałów wszystkich europejskich terytoriów dla osiągnięcia strategicznych celów rozwojowych.

Spotkanie w Ostródzie potwierdziło potrzebę szerszego uwzględnienia wymiaru terytorialnego w prowadzeniu polityk rozwoju, które powinny przyczynić się do zwiększenia efektywności i skuteczności tych polityk.

Więcej informacji na temat seminarium można znaleźć na: www.mrr.gov.pl/prezydencja

fot. archiwum MRR

▲ Seminarium dało szansę na otwartą wymianę poglądów na temat zmieniających się podejść do polityk rozwoju, ich praktycznego wpływu na programowanie i prowadzenie tych polityk (w tym na możliwość osiągnięcia w przyszłości zintegrowanego podejścia do rozwoju)

EFS w terytorialnym wymiarze

Elastyczny, w większym stopniu dostosowujący się do potencjału różnych krajów i regionów – taki ma być Europejski Fundusz Społeczny w najbliższej perspektywie finansowej. O tym, w jaki sposób osiągnąć ten cel dyskutowali uczestnicy konferencji, która odbyła się 29–30 września br. w Warszawie.

Na konferencji zainicjowana została dyskusja na temat kierunków i potencjalnych rozwiązań w zakresie praktycznego zastosowania wymiaru terytorialnego, tak, aby w najbardziej adekwatny sposób dostosować zakres i rodzaj wsparcia EFS do potrzeb i wymagań regionów. – *Terytorialne podejście do rozwoju w zakresie polityki spójności jest jednym z głównych priorytetów polskiej prezydencji* – zauważyła podczas spotkania minister Elżbieta Bieńkowska. Szefowa resortu podkreśliła także wagę tej debaty, zwracając uwagę na to, że wnioski z warszawskiego spotkania będą wykorzystane podczas negocjacji unijnych rozporządzeń. W spotkaniu udział wzięli László Andor, unijny komisarz ds. zatrudnienia, spraw społecznych i integracji, który w swoim wystąpieniu podkreślał, że powinniśmy zwiększać ilość

Fot. archiwum MRR

i efektywność inwestycji w kapitał ludzki. – *Powinniśmy dążyć do tego, by EFS był z jednej strony coraz bardziej skutecznym i prostym instrumentem. Z drugiej zaś należy zwiększyć koordynację pomiędzy EFS a pozostałymi funduszami.*

Terytorializacja i Strategia Europa 2020

W drugim dniu konferencji debata podzielona została na dwa bloki tematyczne: efektywne mechanizmy terytorializacji oraz terytorializacja polityk społecznych. W pierwszym bloku dyskutowano m.in. na temat praktycznych mechanizmów i instrumentów terytorializacji, roli *local capacity* w rozwoju lokalnym i regionalnym, a także regionalnego wymiaru polityk publicznych. Debata nad drugim zagadnieniem, rozważano kwestie związane z terytorialnym wymiarem działań podnoszących zatrudnienie, zmniejszaniem ubóstwa, a także terytorialnym podejściem do polityki edukacyjnej.

▲ *Cieszy mnie, że przestajemy być krajem, który może jedynie czerpać z doświadczeń innych członków UE, a zaczynamy być aktywnym uczestnikiem debat na temat przyszłości Europejskiego Funduszu Społecznego.* – podkreśliła podczas konferencji szefowa resortu rozwoju regionalnego, minister Elżbieta Bieńkowska

Fot. archiwum MRR

▲ Komisarz László Andor podczas konferencji podkreślał, że w obliczu nowej perspektywy finansowej przed EFS stoją dwa wyzwania: zwiększenie inwestycji w kapitał ludzki oraz wzmacnianie efektywności tych inwestycji

Fot. archiwum MRR

▲ Spotkanie w Warszawie było jednym z głównych wydarzeń w ramach polskiej prezydencji w obszarze polityki spójności

Współpraca terytorialna – nowa perspektywa

W ramach dyskusji nad przyszłością polityki spójności UE toczą się także rozmowy na temat kształtu programów Europejskiej Współpracy Terytorialnej (EWT) po 2013 roku. Instytucje zainteresowane współpracą zgadzają się, że programy EWT powinny być kontynuowane w nowej perspektywie budżetowej.

W trakcie polskiej prezydencji zaprezentowane zostały propozycje legislacyjne Komisji Europejskiej dotyczące EWT po 2013 roku. Polska prezydencja rozpoczęła dyskusję na ten temat pomiędzy państwami członkowskimi w ramach formalnych prac Rady UE.

Prezydencja dobrze przygotowała się do przeprowadzenia negocjacji propozycji legislacyjnych dzięki podjęciu bliskiej współpracy ze służbami Komisji i innymi instytucjami UE oraz śledzeniu debaty na ten temat w Parlamencie Europejskim.

Warto podkreślić, że Komisja po raz pierwszy opracowała projekt osobnego rozporządzenia dla współpracy terytorialnej. Zgodnie z propozycjami KE na programy EWT przewiduje się łączny budżet w wysokości 11,7 mld euro. Najwięcej środków przeznaczonych będzie na komponent transgraniczny, tj. 8,5 mld euro. Na komponenty transnarodowy i międzyregionalny planuje się przekazanie odpowiednio 2,5 mld i 700 mln euro.

Do najważniejszych elementów projektów rozporządzeń w zakresie współpracy terytorialnej należą: zwiększenie roli Wspólnych Sekretariatów Technicznych, które będą bardziej aktywnie doradzać wnioskodawcom i beneficjentom w trakcie realizacji projektów, wprowadzenie rozwiązań mających wzmocnić partnerski wymiar realizowanych przedsięwzięć oraz położenie nacisku na koncentrację tematyczną w ramach programów.

Zaawansowanie prac nad przyszłymi regulacjami pozwoli na przystąpienie do aktywnego przygotowania programów na lata 2014–2020. Priorytety prezydencji dotyczące kwestii współpracy terytorialnej są prezentowane przez Kierownictwo MRR na szczeblu krajowym i europejskim.

foto. MRR

▲ Wśród panelistów konferencji znaleźli się przedstawiciele Komisji Europejskiej, państw członkowskich oraz instytucji programów współpracy transgranicznej realizowanych na zewnętrznych granicach Unii

W harmonii z polityką spójności

Do priorytetów prezydencji należy dążenie do harmonizacji przepisów regulujących funkcjonowanie programów transgranicznych Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa i Partnerstwa z rozwiązaniami stosowanymi w ramach polityki spójności. Jednym z głównych motywów tej dyskusji jest chęć przyjęcia rozwiązań możliwie najkorzystniejszych z punktu widzenia przyszłych beneficjentów.

Polska prezydencja zorganizowała spotkanie robocze z udziałem Komisji Europejskiej i państw członkowskich UE dotyczące tych zagadnień. **Spotkanie odbyło się w Warszawie, w dniach 30–31 sierpnia 2011 roku.** Po spotkaniu sporządzono dokument podsumowujący debatę (*Key Messages* – dostępne na stronach internetowych MRR w zakładce polska prezydencja). **Uczestnicy zgodzili się, że systemy wdrażania programów współpracy transgranicznej realizowanych na zewnętrznych granicach UE powinny być oparte na rozwiązaniach przyjętych w ramach polityki spójności UE, w tym przede wszystkim stosowanych dla programów Europejskiej Współpracy Terytorialnej.**

◀ Wdrażanie programów współpracy transgranicznej realizowanych z państwami spoza UE powinno być oparte na rozwiązaniach przyjętych w ramach polityki spójności – tak brzmi główny wniosek podsumowujący spotkanie w Warszawie

foto. MRR

Trzynaście programów – jeden cel

W poprzednim numerze biuletynu zapowiadaliśmy pierwsze wspólne wydarzenie trzynastu programów współpracy transnarodowej – Wspólną Konferencję Programów Transnarodowych (Katowice, 15–16 września br.). Poziom i jakość debaty merytorycznej, a także bardzo wysoka frekwencja sprawiły, że dziś można już mówić o ogromnym sukcesie katowickiego spotkania.

W wprowadzeniu do konferencji Minister Elżbieta Bieńkowska podkreśliła komplementarność programów EWT względem działań realizowanych w ramach programów regionalnych i sektorowych. Mówiąc o niewielkiej na tle całego budżetu polityki spójności alokacji, zaznaczyła, że programy wspierane za pomocą tych środków są ważne, ponieważ umożliwiają upowszechnianie wiedzy i pozwalają racjonalniej i skuteczniej wydatkować „duże” europejskie fundusze.

W pierwszym dniu konferencji wystąpił Normunds Popenis (zastępca Dyrektora Generalnego, Dykrecja Generalna ds. Polityki Regionalnej, Komisja Europejska), odnosząc się do możliwych kierunków zmian w polityce spójności UE po 2013 roku. Ponadto odbyły się dyskusje panelowe na temat wartości dodanej współpracy transnarodowej, perspektyw współpracy transnarodowej z udziałem ekspertów i przedstawicieli Komisji Europejskiej. W trakcie sesji plenarnej odtworzono także wystąpienie Komisarza ds. Polityki Regionalnej Johannesesa Hahna, który podkreślił znaczenie współpracy transnarodowej dla integracji UE i zapowiedział propozycje Komisji w zakresie uproszczania struktur zarządzania i mechanizmów wdrażania oraz wzrost nakładów finansowych na wszystkie typy programów współpracy terytorialnej.

W drugim dniu konferencji odbyło się równoległe sześć tematycznych warsztatów, poświęconych dziedzinom uznanym za najbardziej istotne z punktu widzenia współpracy transnarodowej. Przedmiotem poszczególnych warsztatów były: innowacyjność, transport, zmiany demograficzne, zarządzanie ryzykiem środowiskowym, energia.

▲ Minister Elżbieta Bieńkowska podkreśliła podczas konferencji znaczenie programów EWT: – *Te niewielkie pod względem finansowym programy mają doświadczenie i dorobek, mogące stanowić ważny element w procesie rozwoju regionów Unii Europejskiej*

▲ Do Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego przybyło ponad 500 gości (w tym przedstawiciele instytucji unijnych oraz władz krajowych i regionalnych z całej Europy), a dodatkowe kilkaset osób, dzięki transmisji on-line śledziło wydarzenie na żywo w internecie

W kontekście zachodzących obecnie na świecie przemian szczególne znaczenie miał warsztat poświęcony rozszerzeniu i współpracy UE z krajami sąsiadującymi, w którym oprócz przedstawicieli państw spoza Unii (m.in. z Chorwacji, Islandii, Serbii, Tunezji) uczestniczyli przedstawiciele Komisji Europejskiej. Konferencji towarzyszyła ekologiczna i interaktywna wystawa, w atrakcyjny sposób ilustrująca wybrane obszary tematyczne.

Materiały pokonferencyjne są dostępne na stronie internetowej www.transnational-cooperation.eu

foto: www.transnational-cooperation.eu

foto: www.transnational-cooperation.eu

▲ Dwudniowe spotkanie oficjalnie zamknął Minister Marcelli Niezgodza, podkreślając, że: *przesłanie konferencji dobrze wpisuje się w cele polskiej prezydencji, obejmujące między innymi wzmocnienie wymiaru terytorialnego polityki spójności, uproszczenie stosowanych procedur i koncentrację tematyczną*

◀ Wspólna Konferencja Programów Transnarodowych odbyła się w Katowicach w dniach 15–16 września 2011 roku

NOWA JAKOŚĆ PONADNARODOWEJ WSPÓŁPRACY

W trakcie prac nad przyjęciem ram prawnych dla polityki spójności UE na lata 2007–2013 zdecydowano o powołaniu nowej instytucji służącej ponadnarodowej współpracy. Ta instytucja to europejskie ugrupowanie współpracy terytorialnej (EUWT).

EUWT zostało pomyślane przede wszystkim jako wspólny instrument regionów i państw Unii. W założeniu służyć ma realizacji projektów w ramach programów współpracy terytorialnej. Mogą one być wykorzystane również w systemach instytucjonalnych programów (jako np.: Instytucja Zarządzająca lub Wspólny Sekreta-

riat Techniczny) oraz w ramach współpracy wykraczającej poza programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej.

Ciekawym przykładem istniejącego ugrupowania jest EUWT Hospital de Cerdanya założone przez instytucje z Hiszpanii i Francji w celu budowy i zarządzania szpitalem położonym na obszarze przygranicznym. Inne powołane EUWT służą między innymi jako forum dialogu na temat priorytetów rozwojowych obszarów przedzielonych granicami, np. EUWT Eurometropole Lille-Kortrijk-Tournai.

Na początku września br. polska prezydencja przeprowadziła rozmowie państw

członkowskich nad opublikowanym przez Komisję Europejską raportem w sprawie stosowania rozporządzenia EUWT. Dodatkowo, prezydencja przewiduje rozpoczęcie formalnych prac nad projektem nowelizacji rozporządzenia, przedstawionym przez Komisję wraz z pakietem rozporządzeń dla polityki spójności UE 6 października 2011 roku.

Prace te mają na celu uproszczenie oraz ułatwienie szerszego stosowania europejskich ugrupowań współpracy terytorialnej przez instytucje zainteresowane wykorzystaniem tego instrumentu współpracy.

